

cha, ordinatur Joannes Abbas Patriarcha in Aquileia vetere, cum consensu Regis & Gisulphi Ducis. In Grados quoque ordinatus est Romanis Candidianus Antistes. Candidiano quoque defuncto apud Grados, ordinatur Patriarcha Epiphanius, qui fuerat primicerius notariorum ab Episcopis qui erant sub Romanis. Sic ab hoc tempore duo coeperunt esse Patriarchæ, alter in Venetia, & alter in Histria; Candidianus scilicet, ut ritè observat immortalis memoriæ Cardinalis Baroni, à Catholicis electus, favente Italiæ Exarcho, qui etiam Histriæ provinciæ Episcopos huic subiectos esse cogebat, ut contra Joannem Aquileiensem schismaticum & à schismaticis electum authoritate Agilulphi Longobardorum regis, pro partibus Romanæ Ecclesiæ staret. Sed hæc, cum extra tempora sint hujusce Notitiæ, nihil ad nos, nec duas Metropoles ex Aquileia & Grado constituemus, cum una eademque sedes legitima fuerit, & earum altera nonnisi à schismaticis constituta. De aliis igitur duabus Metropolitibus Siciliae & Sardiniae dicamus.

XIII.
SYRACUSÆ
METROPOLIS
SICILIÆ.

Sicilia, ut legitur in Notitia Græca, beatissima & maxima insula quæ continentem dividit. Multa sanè bona producit, & ubique emittit merces utiles magna copia. Habet autem & viros divites, & doctos omni eruditione, tum Græca, tum Latina; Civitates etiam claras Syracusam & Catanam. Et apud eam videtur * mons qui vocatur Aetna, in quo, si qua fides, divinitas est, quandoquidem die noctuque in vertice montis ignis est, unde fumus ascendit. Cur autem continentem dividere dicatur, intellige ex Eustathio qui hæc ait: Sicilia olim peninsula erat, Italiæ per Isthmum coherens, ingenti autem terræ motu facto, Isthmoque discisso, irrupisse æquor ajunt, quod Isthmum alluebat; cinctuque suo insulam effecisse Siciliam, haud longè à continenti disjunctam. Unde fabula fertur, Neptunum, qui motibus terræ præest, abscessisse Isthmum Aonio multas cuspides habente ferro, & induxisse mare, quod Isthmum utrimque cingebat: atque ita ex peninsula fecisse insulam, gratificantem Jocasfo Eoli filio; quo is securè ac tutò inhabitare eam posset.

^a Solinus c. 11.
^b Cic. in Verrem. lib. 4.

Principem urbium Syracusas habet, inquit ^a Solinus, quam sic describit Cicero ^b in Verrem. Urbem Syracusas maximam esse Græcarum urbium pulcherrimamque omnium sæpè audistis. Est, judices, ita ut dicitur. Nam & situ est cum munito, tum ex omni aditu, terra vel mari, præclaro ad aspectum; & portus habet propè in ædificatione aspectuque urbis inclusos: qui cum diversos inter se aditus habeant, in exitu conjunguntur & confluent. Eorum conjunctione pars oppidi, quæ adpellatur insula, mari disjuncta angusto, ponte rursum adjungitur & continetur.

^c Euseb. Hist. Eccl. l. 10. c. 5.
Καὶ δὲ οὗ γέ τινας
τῶν ἐν τῇ δευτέρῃ
πρὸς ῥόμην, οὗς αὖ
τὸ αὐτὸς ἐπιλέξα-
σθαι ἤρην.

Quod autem in ea fuerit sedes Metropolitana, hisce rationibus conjicio. Primum ex Tractoria ^c Constantini ad Chrestum Syracusanum Episcopum, qua hunc ad Synodum Arelatensem invitat: Quoniam, inquit, plurimos ex diversis locis Episcopos in Arelatensem oppido ad Kalendas Augusti convenire precipimus, tibi etiam per literas significandum duximus, ut accepto à Clarissimo viro Laetroneo Correctore Siciliae, publico vehiculo, cum duobus aliis secundæ sedis, quos ipse deligendos judicaveris, tribusque unà famulis, qui vobis in via ministrent, adscitis, designatum in locum ad diem prædictam te conferas. Quis enim non videt duo ex his verbis colligi? Primum in Sicilia quosdam Episcopos secundæ sedis fuisse, & alios vel saltem alium primæ. Id clarè verba sonant: undè & perspicuum est in ea Metropolitam fuisse, cum à primæ sedis Episcopo non differat. Secundum autem, quod Chrestus Syracusanus ipse primæ sedis Episcopus fuerit, cum ad eum directæ sit Tractoria, ejusque arbitrio commissum, ut quos secum adducendos judicaret, ipse eligeret: id enim nonnisi Metropoliti convenit. Quosdam huic Metropolitani titulum dignitatemque ex hoc concedere scio, quod eum primum inter Episcopos Concilii Arelatensis subscriptum animadvertant. Non enim,

NOTÆ.

* Mons, qui vocatur Aetna, in quo, si qua fides, divinitas est.] Θεῖον Sulphur. LUCAS HOLSTENIUS